

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **Ing. Z. K.**, proti povinnému **T., o vymoženie 676,53 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Košice II, pod sp.zn. Er 749/98, o dovolaní súdneho exekútora JUDr. Ing. K., so sídlom v K., proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2011, sp.zn. 11 CoE 223/2011, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 30. novembra 2011, sp.zn. 11 CoE 223/2011 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II uznesením vydaným vyššou súdnou úradníčkou z 12. októbra 2011, č.k. Er 749/98-8 vyhlásil exekúciu za neprípustnú, exekúciu zastavil a súdnemu exekútorovi náhradu trov konania nepriznal. O vyhlásení exekúcie za neprípustnú a zastavení exekúcie rozhodol podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov (Exekučný poriadok), pretože povinný výmazom z obchodného registra 9. augusta 2008 stratil hmotnoprávnu spôsobilosť na práva a povinnosti a zároveň aj spôsobilosť byť účastníkom konania podľa § 19 O.s.p. Rozhodnutie o náhrade trov exekúcie odôvodnil s poukazom ustanovenie § 203 Exekučného poriadku. Uvedol, že nakoľko oprávnený dôvod zastavenia exekúcie nemohol nijako predvídať, nemožno oprávneného na úhradu trov exekúcie zaviazať.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie súdneho exekútora uznesením z 30. novembra 2011, sp.zn. 11 CoE 223/2011 odvolanie súdneho exekútora s poukazom na ustanovenie

§ 218 ods. 1 písm. b) O.s.p. odmietol ako odvolanie podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený. Poukázal na ustanovenia § 251 ods. 4 a § 201 O.s.p., § 235 ods. 2 a § 36 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku. Z obsahu spisu zistil, že exekúcia začala 18. marca 1998, kedy oprávnený doručil súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie. Vzhľadom na skutočnosť, že Exekučný poriadok v tom čase exekútorovi postavenie účastníka exekučného konania nepriznával, dospel k záveru, že exekútor nie je oprávnenou osobou na podanie odvolania proti výrokom o neprípustnosti exekúcie a o zastavení exekúcie, pretože právna úprava, ktorú je potrebné aplikovať, platná do 31. januára 2002 (ani platná právna úprava), mu postavenie účastníka exekučného konania s oprávnením podať odvolania proti takýmto rozhodnutiam, nepriznáva. Odvolanie proti výroku o trovách exekúcie odmietol s poukazom na ustanovenie § 37 ods. 1 Exekučného poriadku účinného v čase začatia exekúcie, ktoré súdnemu exekútorovi postavenie účastníka exekučného konania nepriznávalo.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu v časti trov konania podal dovolanie súdny exekútor. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania vyvodzoval z § 237 písm. f/ O.s.p. Vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. videl v tom, že jeho odvolanie bolo krajským súdom odmietnuté, hoci na to neboli splnené podmienky. Tým bolo porušené aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Namietal, že odvolací súd bol povinný pri posudzovaní otázky, či exekútor je alebo nie je účastníkom konania v časti trov exekúcie, vychádzať nielen zo znenia ustanovenia § 197 a § 200 Exekučného poriadku, ale aj zo znenia § 251 ods. 4 O.s.p., od účinnosti zákona č. 233/1995 Z.z., t.j. od 1. decembra 1995, kde v čl. II zákona bolo toto ustanovenie zmenené v prospech exekútora, ako účastníka exekučného konania v prípade, ak sa rozhoduje o jeho nároku na trovy exekúcie. Poukázal na to, že exekútor je vždy vtedy účastníkom konania, ak mu Exekučný poriadok priznáva procesné práva, resp. vždy vtedy, ak postup súdu sa bezprostredne týka práv exekútora vyplývajúcich z činnosti exekútora ako osoby vykonávajúcej verejnú moc. Navrhol, aby dovolací súd vydal rozhodnutie, ktorým uznesenie odvolacieho súdu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

Oprávnený sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236

a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie súdneho exekútora je prípustné a dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Keďže v prejednávanej veci je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo odmietnuté odvolanie súdneho exekútora, nie je v zmysle § 239 O.s.p. dovolanie proti nemu prípustné.

S prihliadnutím na námietky dovolateľa a tiež vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa zaoberal aj otázkou, či sa v konaní na súde nižšieho stupňa nevyskytla niektorá z týchto väd.

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné (teda aj dôvodné) proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku aj uzneseniu), ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí. Vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal, tieto v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

Dovolateľ namietal procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú videl najmä v tom, že odvolací súd nesprávne odmietol jeho odvolanie v časti trov konania, pretože ho pokladal za osobu neoprávnenú na jeho podanie.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, podať vo veci opravný prostriedok, a pod.).

Podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

K porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, pokiaľ by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej alebo právnickej osoby (z odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 35/98).

Podľa § 374 ods. 4 O.s.p. platného a účinného od 1. júla 2007 proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa je vždy prípustné odvolanie. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakať, môže v celom rozsahu vyhovieť sudca, ktorého rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa; ak sudca odvolaniu nevyhoví, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Ak odvolanie podané v odvolacej lehote oprávnenou osobou smeruje proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa (§ 202), rozhodnutie sa podaním odvolania zrušuje a opätovne rozhodne sudca.

V danom prípade uznesenie Okresného súdu Košice II, č.k. Er 749/98-8 z 12. októbra 2011 vydala vyššia súdna úradníčka JUDr. M. K.. Sudca exekučného súdu listom z 22. novembra 2011 (č.l. 32 spisu) predložil vec odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní súdneho exekútora (s poznámkou, že odvolaniu nemieni vyhovieť), ktorý o odvolaní súdneho exekútora rozhodol tak, že toto ako podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený, odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že takýto procesný postup odvolacieho súdu nebol vecne správny.

Proti rozhodnutiu vydanému v občianskom súdnom konaní súdnym úradníkom alebo justičným čakaťom možno podať odvolanie za rovnakých podmienok ako proti rozhodnutiu sudcu. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal justičný čakať, môže úplne vyhovieť sudca. Toto znenie je v súlade s článkom 142 Ústavy Slovenskej republiky, pretože rešpektuje povinnosť sudcu rozhodnúť o odvolaní proti rozhodnutiu, ktoré vydal zamestnanec súdu poverený sudcom. Ak sudca odvolaniu podanému proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa nemieni úplne vyhovieť, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu; aj v tomto prípade bude o odvolaní rozhodovať sudca, ktorý uvedie v predkladacej

správe pre odvolací súd, že nemieni odvolaniu vyhovieť a rozhodnutie preskúma odvolací súd. Uplatnenie tohto postupu však vylučuje tretia veta citovaného ustanovenia § 374 ods. 4 O.s.p. v prípade, ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu justičného čakaťa, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa v zmysle § 202 O.s.p. V takom prípade sa rozhodnutie vydané justičným čakaťom zrušuje a opätovne rozhodne sudca.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že procesný postup súdu bol v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a aj v rozpore s § 374 ods. 4 O.s.p. a týmto postupom bola súdnemu exekútorovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 204/2008, ako aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III.ÚS 348/06 a sp.zn. IV.ÚS 200/07.

Ústavný súd Slovenskej republiky totiž v náleze z 26. marca 2008 sp.zn. IV. ÚS 200/07 vyslovil, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 122/2006 z 13. júla 2006 bolo porušené základné právo súdneho exekútora podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd Slovenskej republiky toto uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení nálezu uviedol, že uznesenie okresného súdu vydal v danom prípade poverený zamestnanec okresného súdu - vyšší súdny úradník, ktorý je podľa § 2 zákona o súdnych úradníkoch štátnym zamestnancom. Nesplňa teda kritériá nezávislosti, ktoré sú priamo ustanovené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. V prípade, že vyšší súdny úradník vydal rozhodnutie vo veci, je v súlade so znením čl. 142 ods. 2 poslednej vety Ústavy Slovenskej republiky, proti takému rozhodnutiu vždy prípustný opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje vždy sudca. Rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka nemôže byť vzhľadom na účel sledovaný čl. 142 ods. 2 v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nikdy konečným rozhodnutím vo veci, lebo zverenie výkonu súdnej moci iným osobám než sudcom musí mať v zmysle Ústavy Slovenskej republiky minimálne také obmedzenie, pri ktorom účastníkovi súdneho konania ostane zachovaná možnosť domáhať sa prerokovania jeho veci nestranným a nezávislým sudcom uplatnením opravného prostriedku (bez ohľadu na to, či túto možnosť účastník skutočne využije). Túto požiadavku treba uplatniť aj pri výklade a aplikácii zákonnej úpravy ustanovujúcej

oprávnenie poverených zamestnancov súdu (vyšších súdnych úradníkov) rozhodovať v občianskom súdnom konaní (vrátane konania exekučného) a tiež pri výklade a aplikácii zákonnej úpravy postupu pri prieskume rozhodnutí zamestnancov poverených sudcami (vyšších súdnych úradníkov).

Výskyt niektorej z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. je vždy zo zákona dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto vadou postihnutom. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na to napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.). Vzhľadom na existenciu tejto vady sa dovolací súd vecne nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými dovolateľom v dovolaní.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. júla 2012

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Dagmar Falbová